

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendőek.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Uradalmi erdőőrök helyzete.

Az „Erdészeti Ujság” f. évi 35. számában megjelent s a nyílt levél szerkesztéséhez szükséges ama nagybecsű — az erdészeti altisztek szomorú helyzetének esetleges enyhítésül szolgálható — felhívására; hogy különösen a magánuradalmak altiszti alkalmazottjainak helyzetéről a szükséges adatokat beküldjük; mire a nagyváradi gör. kath. szertartású püspökségi uradalomnál alkalmazásban lévő erdészeti altisztek helyzetéről a következőket van szerencsénk becses tudomására hozni.

Az 1897-ik évi XXXI. törv. czikk életbe lépte után az uradalom 12 kerületi erdőőri, 3 erdőlegényi s 31 erdőszolgai állásokat szervezett,

mi a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi magas ministerium által 2220/1890, másrészt a földmívelésügyi ministerium által 10515 I/4 1891 sz. a. jóváhagyatott oly formán, hogy erdőszolgáknak is csak oly irni és olvasni tudó egyének alkalmazhatók, kik idővel az erdőőri szakvizsgát is letehessék, azonban ez ideig az erdőszolgák közül csak egy tett szakvizsgát s nincs remény arra, hogy azt többen letehessék, a mennyiben az erdőszolgák mind azon községbeli s nagyobbára irni olvasni nem tudó román ajkú lakosok, mely község határában az erdő fekszik, — s az erdőőrök száma — a mennyiben az uradalom annak szükségét látja — fokozatosan 36-ra egészítsék ki, mi azonban a mai napig 14-re tehát 2-vel szaporodott, melyek közül 13 kerületben,

TÁRCZA.

Gyermekek köztársasága Amerikában.

A „Hazánk” után.

Andora és San Marino volt eddig a világnak legapróbb két köztársasága; két év óta azonban ezek valóságos óriás államok a Fevilei köztársasághoz képest, mely New-York államban Elmna mellett fekszik. Terjedelme nem több, mint negyvennyolcz hold, lakosainak száma kétszáz. És a mi a legérdekesebb: a lakosok közt csak egyetlen egy felnőtt ember van, Mr. George William, a new-yorki emberbarát, a köztársaság megalapítója és elnöke; a többi lakos 12—17 éves fiukból és leányokból áll.

Ez a liliputi állam maga szavazza meg a törvényeit és teljesen önálló kormányzattal bír. Self-governmentet képvisel a szó szoros értelmében. Polgárai arra kötelezik magukat, hogy hetven napig ott maradjanak,

nak, sokan azonban csak a tél beálltával távoznak Frevilleből. A végrehajtó hatalom főnöke Mr. George William, a ki veto-joggal bír a frevillei kongresszus határozataival szemben.

A kongresszus szenátusból és képviselőházból áll. Mind a két testületet általános szavazatjog alapján választják, a szenátorokat két hétre, a képviselőket egy hétre. A törvénykezést polgári és büntető bíróságok gyakorolják; a bírakat az elnök nevezi ki a köztársaság polgárai sorából. A büntetések pénzbírságból és fogházból állanak. A rendőrséget a polgárokból alakult állandó csapat kezeli.

A köztársaság maga veti ki az adóit, van saját állami nyelve és saját pénzrendszere. Azonkívül jövedelmet huz különféle engedélyek és utlevelek kiállításából. Az állam pénze kerek vasdarabokból áll, melyek ezzel a felirással vannak ellátva: „George Junior Republic” és egy centtől egy dollárig minden értéket képviselnek. Ez a pénz szerepel majdnem kizárólag az ország kereskedelmi forgalmában s azt kormány a

1 pedig a központban van alkalmazva, a létszám tehát 14 erdőőr, 3 erdőlegény s 32 erdőszolga.

Az erdőőrök, erdőlegények és szolgáknak 1892 évi július hó 5-én a már meglévő alapszabály és szolgálati utasítás 43 §-ban módosítva adatott ki, a melyek közzül egy néhányat s különösen az érdekesebb pontokat részletezzük.

Az 1 § a fent idézett számok alatti jóvágyásról szól. A 2. § az erdőőri kerületek beosztásáról szól; mely kerületek, mivel az uradalom összes erdőterülete 133 ezer k. hold, egy erdőőri kerület az alárendelt 1—4 erdőszolgával, — kik azonban csak ritkán tesznek szolgálatot, 6—15.000 k. hold között váltakozik. A 3 § az erdőőri minősítvényről szól, vagyis hogy csak az 1879 évi XXXI. t. cz. 37. §-ában előírt minősítéssel bíró egyének alkalmazhatók erdőőrökül. A 4. § az erdőlegények és szolgák minősítvényét határozza meg, vagyis hogy erdőlegényül és szolgácul csak oly egyének alkalmazhatók, kik az írás és olvasásban gyakorlottsággal bírnak s hogy különösen az erdőlegények 3 év elteltével az erdőőri szakvizsgát is letehessék. Az 5. § az erdőszolgák és szolgák illetményeit határozza meg; ugyanis a 3 §-ban előírt teljes minősítéssel bíró erdőőrök közzül két fővadász fizetése 450 illetve 400 frtban, a többi kerületi erdőőrök közzül egyé 312 frt, mivel más kerületet is kell hogy el-

lásson, a 12 frtot utiátalányként kapja, a többieké 300 frtban, a 3 erdőlegény évi bére 180—180 frt és 10—10 frt uti átalan, az erdőszolgák fizetése a havasiaké 50 s 10—10 frt legeltetési váltság, a házi erdőkben működőké 10—10 frt s 10—10 frt legeltetési váltságban van megállapítva, ezektől eltérőleg egy erdőszolgáé 50 s egyé 25 frtban van megszabva, a mennyiben vágás kezeléssel vannak megbízva.

A kerületi erdőőrök 15—15, az erdőlegények 10—10 frt legeltetési váltságot is kapnak s ezen szabályzattól eltekintve a bérbeadott s őrzésükre bizott területen 3—3 db. szarvasmarha és 3—3 db. sertés legeltetése illetve makkoltatása is ki van kötve a bérlőkkel, ez azonban oly csekélység s alig számba vehető, s nagy része ezen legeltetési jogot nem is veszi igénybe, mivel nincs mit legeltetnie, mert a negyedévi 78 frt 75 krból bizony egyik másiknak 5—6 gyermekkel a megélhetés is igen sok nélkülözés mellett gondot okoz, nemhogy még legeltetni való jószágot tudjon szerezni. Igaz ugyan, hogy legeltetési jogát bérbe adhatja, de a nyári legeltetésért alig s ritka esetben kap 3 frtot az összes jogáért, a téliért ha van makktermés, a mi csak minden 3—4 évben szokott számbavehető lenni, akkor kap 15—20 frtot.

Az erdőőrök és erdőlegények ezen javadal-mazáson kívül még 30 ürméterre menő tűzifát

leszámolásnál visszaváltja, burgonyát vagy ruhaneműket adva érte. A fevillei bank átveszi a polgárok megtakarított pénzét, előlegeket ad és fizeti a kormány által kinevezett tisztviselőket.

Három épülete van a köztársaságnak, valamennyi fából. Nyáron aztán már sátrakat is állítanak fel. Mr. George a kapitoliumban lakik. A törvényszéki épületben vannak a tárgyalási termeken kívül a kongresszus tanácskozási termei, a rendőrállomás és a fogház. A „Waldorf” szállóban van a bank, a postahivatal és a gyógyszertár.

Az idősebb polgárok a három mértföldnyire fekvő felsőbb iskolába járnak, a fiatalabbak a köztársaság iskolájában nyernek oktatást. A könyvtár 600 kötetből áll. Van azután még egy kollegium tizenhat évesnél idősebb polgárok számára, a hol felolvasásokat is tartanak.

A polgárokat szigorúan sarkalják a munkára, de a lustaságot nem büntetik. A henyélők gyorsan kigyó-
gyulnak a lomhaságból, mert csakhamar a szegények

asztalához kerülnek, a hol csak a legszükségesebb élelmi szereket kapják. Egyébiránt ezek a szegények is kötelesek lakásuk és eltartásuk fejében különféle munkákat teljesíteni. Ellenben azok, kik szívesen és serényen dolgoznak, jó fizetést kapnak, a legügyesebbek 90 centet, a kevésbé ügyesek 50 centet, az átlagos munkások 70 centet egy napra. Valamennyien a fiuk úgy, mint a leányok, ebbe a három osztályba vannak sorozva. A fiuk kerti és mezei munkával, valamint építési munkákkal foglalkoznak. Néhányan a kormány alkalmazottai, sőt kettőjüket letett vizsgálat után ügyvédeké neveztek ki. Mások mint vendéglősök keresik a kenyerüket, vagy kereskedést folytatnak saját számlájukra. A leányok varnak, mosnak vagy főznek. A napnak csak fele részét töltik munkával, a másik fele része üdülésnek van szánva.

Az állam összes alkalmazottai, a szenatorok és képviselők, a bírák, a közmunka-minister, a rendőrök és a többiek ez emberei fizetést huznak. Legjobban állnak a bírák, a kik naponta egy dollár 20 centet kapnak. A

kapnak; hol vágás van a vágásból, a hol ez nincs, a hivatal által kijelölt helyen, azonban ezen járandóságtól egy erdőlegény teljesen (ki ezen járandóság élvezete nélkül lett felvéve) a központi erdőőr pedig részben megvan fosztva, a mennyiben az erdőlegény hozathat száraz tűzifát, a központi erdőőr azonban csak 20 mtrt kap az uradalmi raktárból haza szállítva.

Valamennyien szabad lakás élvezetében részesülnének, ha volna uradalmi lakás, de sajnos, ezen élvezetben csak 2 erdőőr és 2 erdőlegény részesül, a többi — egy fővadászt s egy erdőőrt kivéve, kik saját lakással bírnak — mind falusi lakásban laknak, 3-nak még csak tűrhető a lakása, de a többieké, mely egy szoba, konyha s ritkán kamarából, de még egy párnak a lakszoba egyszersmind konyhája is, padozatlan, nedves, kis ablaku, többnyire szalmás viskókból áll, különben a lakbér 60 frtban van meg állapítva, de ennél kevesebbet, ugyszinte többet is, de 80 frtnál többet nem fizet az uradalom s különben a központi erdőőr a városban 2 szoba, konyha, kamara s egy kis kerttel bíró külön álló lakást 80 frtért nem kaphat bérbe s így kénytelen saját szerény 315 frt fizetéséből ez idő szerint évenként 20 frtot pótolni, pedig van 3 falusi lakás is, melyért az uradalom 80 frt évi bért fizet.

Eme § e. pontja szerint a felfedezett s befolyt erdőkárok kártérítésének fél részét s a törvényesen előirt hajtópénzt kapják az erdőőrök, mint a javadalom kiegészítő részét, mely azonban a tömérdek szegénységi bizonyítvány alapján való leírás folytán oly csekély összeget tesz ki, hogy az sok esetben még a dohányra valót sem fedezi.

Egyébiránt az itt részletezett évi bért s egyéb járandóságokat a szolgálat teljesítésénél tapasztalt pontosság, hűség és szorgalom, valamint az év végén felmutatandó felfedezett erdőkár eredménye szerint az uradalom úgy egyesek, mint mindeniknél megfelelő arányban az évi bér felemelése által jutalmazandja, mire különösen a szakvizsga letétele által számíthatnak, mi azonban a teljes minősítéssel bíró erdőőrökre nézve csak irott malaszt.

Ez a pont csak is a 200 frt fizetéssel bíró erdőlegényeknek szól, ha t. i. az erdőőri szakvizsgát leteszik, fizetésök 300 frt s egyéb járandóságokra emeltetik.

6. §, mely a nyugberről szólhatna szószerint a következő:

„Az erdészeti altisztek nyugbérre sem a maguk, sem családjaik részére ez idő szerint még nem tarthatnak igényt, sem végkielégítésre. Szolgálatuk különben, ha kifogás ellenök nem merül fel, életfogytiglani.

parlament tagjai 1 dollár 10 cent napidíjat, rendőrök 90 centet kapnak.

A vendéglőket minden szombaton nyilvános árverés útján adják bérbe. Legelőkelőbb a „Waldorf“ szálló. Itt csak tőkepénzesek és magasabb állásu hivatalnokok lakhatnak, mert egy napra négy dollárt kell fizetni. Ezért az összegért a bérlő nem is kap külön szobát, hanem csak külön mosdó készüléket. A hálószoza közös, de a „Waldorf“ szállóban csak fiuk laknak; a leányok hálósobája az „Elmira“ szállóban van, a melynek berendezése szintén igen csinos. A többi lakások egyszerű sátrakban vannak, a hol tizhusz centet fizetnek egy ágyért.

Ezeknek a helyiségeknek a bérlői szigoruan tartoznak a tisztaságra ügyelni. Egy alkalommal az egészségügyi rendőrség a „Dryden“ és az „Ithaka“ szállók bérlőit azzal vádolta, hogy több vendégnek adnak szálást, mint a mennyit a szabályrendeletek értelmében befogadni jogosítva vannak. Azonnal elrendelték az ágyak fertőtlenítését. A rendelet végrehajtásával

megbízott hivatalnok oly buzgósággal teljesítette a „kifüstölést“, hogy a takarók fele része elégett. A bajon hamarjában nem tudtak másképp segíteni, mint úgy, hogy a többi szállókból elhozatták a fölös számú takarókat. A reá következő éjelek azonban nagyon hidegek voltak és a „Waldorf“ szálló elkényeztetett lakói zugolódni kezdtek, hogy drága lakásukban fázni kénytelenek.

Az egyik lakó meg is tagadta a fizetést, mire a szálló bérlője 1000 dollár erejéig kártérítési pert indított a kormány ellen. A panaszost Dover ügyvéd, a kormányt Smith ügyvéd képviselte (mind a kettő frevillei polgár). Heves vita után a bíró a tizenhét esztendőös Moore 100 dollár kártérítést ítelt meg a panaszosnak.

A kis köztársaság törvényszéki tárgyalásai iránt az egész környék nagyon érdeklődik és a tárgyalási napokon már kora reggel egész kocsitábor hozza a kíváncsiakat a hely színére. A rendőrbíróságnál a tárgyalások rendszerint 9 órakor kezdődnek.

Eltávozás esetén előleges 3 havi felmondás szükséges.

Igaz ugyan, hogy ez ideig még nem fordul elő — a mennyiben nem tulkoros erdőörök vannak illetve lettek alkalmazva — hogy öregségük vagy más szolgálatban ért baleset miatt szolgálat képtelenné lettek volna, s hogy sorukról hogyan lett volna intézkedve, — de ma már vannak 50 de már 50 évet meghaladt koru erdőörök, kik ma holnap szolgálat képtelenné lesznek, mi lesz akkor ezekkel?

Pedig hát 133 ezer h. összterülettel mintegy 70.000 frt évi tiszta jövedelemmel bíró birtokosnak nem is kerülne nagy nehézségbe, sem pedig annak ugyszólva semmi hiányát sem érezné, — ellenben alkalmazottjait állandó hű és buzgó szolgálatra serkentené, ha mintegy 25 tiszt és altisztnek nyugdíj alapot tenne le annál is inkább, mivel a jövedelem főrésze az erdészeti alkalmazottak munkássága által szaporodik s ezeknek, különösen az altiszteknek fizetésüket érdem szerint s a szolgálati idő szerint pl. 5 évenként legalább 50 frttal emelné, míg az bizonyos összegre pl. 500 frtra emelkednék, mivel a fizetésen kívül sem földilletmény, sem gabona, sem rét, sem kaszáló illetményben nem részesíttetnek.

12. §. Alárendeltség.

Az uradalom szolgálatában álló erdőörök, erdőlegények és szolgálók függnek első sorban az uradalmi

igazgatóságtól, másod sorban a hivatali főnök s harmadsorban az erdőgondnokságnak a kezelő erdészétől, mely gondnokságba az őrizetükre bízott terület esik.

Közülök a legalkalmasabbak és legtapasztaltabbak főerdőőri, fővadászi czimet is nyerhetnek a püspök ur Ő nagyméltósága kitüntetéséből. De sajnos, ez a kitüntetés az öt év lefolyása alatt csak egy erdőőrt ért, pedig hát vannak, illetve volnának többen, kik ezt a kitüntetést méltán megérdemelték.

§ 22. Szolgálati idő.

Huszonnégy óránál több időt, ha csak betegség által a szolgálatban nem akadályoztatik, vagy külön szabadságolva nincsen, — szolgálat nélkül akár a lakásán, akár azon kívül bárhol területén túl tölteni meg nem türetik.

22. §. Szolgálati és minősítvényi táblázat.

Ugy a szolgálati, mint a magán életben tapasztalt viseletről a közvetlen felettes erdőgondnokság véleményes jelentése és saját tapasztalatai alapján az uradalmi erdőhivatal megbizatik jegyzőkönyvet vezetni, az u. n. fekete könyvet, melyben minden szabályellenes viselet és szolgálati vétség bevezettetvén, egyrészt annak alapján állittatik ki a szolgálati táblázat, illetve szolgálati bizonyítvány, másrészt ha abban a viseletet terhelő konstatált esetek bizonyos száma lenne bevezetve, az illető szolgálatából elbocsáttatik. — A szolgálati bármely vétség annak minősége szerint fenytethető: 1. egyszerű megfeddés, 2. fedés az erdőhivatal által írásban, mely a szolgáló táblázatba is bevezettetik, 3. Pénzbüntetés, 4. Más területbe való áthelyezés, 5. Fizetés leszállítás. 6. Szolgálatból való elbocsátás.

23. §. Szolgálati felmentés.

Ha az erdőhivatal akár hivatalos, akár magán-

Jakey, a rendőrbíró, még rövid nadrágban jár, mind a mellett a mint a szolgálattelvő rendőr szájából elhangzik a szokásos „Le a kalappal!” — a közönség mély csendben és a legnagyobb tisztelettel hallgatja a tárgyalást.

Az eljárás ugyanaz, mint a new-yorki rendőrbíró-ságoknál. Többnyire csak apróbb kihágásokról, a dohányzási tilalom megszegéséről, vagy a köztársaság területéről engedély nélkül való távozásról van szó, néha azonban a tulajdon ellen elkövetett kisebb kihágások is előfordulnak. A fiatal bíró bámulatos ügyességgel teljesíti hivatását, és számos ítélete bármely felnőtt bírónak is becsületére válnék.

A legsúlyosabb esetet, mely a köztársaságban fölmerült, egy távozási engedélynek hamisítása képezte. Az ügy az esküdtszék elé került, mely a bűnöst arra ítélte, hogy a fegyenczek jelvényét tartozik viselni és kényszermunkát köteles teljesíteni.

A frevillei köztársaságban természetesen a leányok a fiukkal egyenlő politikai jogokat gyakorolnak.

Ez azonban nem mindig volt így. Kezdetben az ifju köztársaság egészen a réginek a mintájára volt szervezve és a törvényhozó hatalmat kizárólag a fluk gyakorolták. Minthogy azonban a leányok épp úgy tartoznak adót fizetni mint a fiuk, mozgalom indult meg, abban az irányban, hogy a leányok is ugyanazon politikai jogokkal birjanak, mint a fiuk, a mit aztán a frevillei parlament heves küzdelmek után törvényben ki is mondott.

Említettük, hogy Mr. George fentartotta magának a veto-jogot. Ezt azonban eddig csak egyetlen egyszer gyakorolta, még pedig egy törvénnyel szemben, mely messzebb ment, mint azt megalkotói előre látták. Az eset a következő volt:

Azt a jogot, hogy a köztársaság polgárai tetszésük szerint léphessék át a határt, öt dollárért lehet megszerezni.

A kongresszus csupa udvariasságból azt akarta kimondani, hogy a leányok ezért a jogért csak két és fél dollárt tartoznak fizetni.

George elnök ezt nem hagyta jóvá, azzal az in-

ügyekben való több rendbeli mulasztást vagy vétséget konstatál, az illetőt szolgálatából elbocsáthatja, magá adhatván meg a felmentő végzést.

42. §. Szabályzat betartása.

Jelen szabályzat minden pontját és intentióját betartani s ahhoz bármily körülmények között alkalmazkodni annyira megkívántatik, hogy annak be nem tartása szolgálati vétségnek fog tekintetni.

A 7., 8., 9., 10., 11., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 20., 21., 24—41 §§-okkal, a mennyiben azok a szolgálat teljesítésére, vadászat, favágatás, szállítás ellenőrzése stbire vonatkoznak, nem láttuk szükségesnek ebben a leírásban bővebben foglalkozni.

Azt hiszem, hogy ezekből a sorokból eléggé világosan kivehető lesz a laikusok által annyira irigylelt uradalmi erdészeti altisztek — de csak általunk ismert — nagy jóléte.

Bár csak mihamarább tehetnők közzé ama örömünk kifejezését, mit Meiszter Gyula kártársunk b. lapunk 40. számában közzé tett, t. i. a fizetés rendezés és különösen a nyugdíj alap létesítése fölött, de nem tudjuk, mikor érjük meg eme üdvösséget.

Több urad. erdőőr.

LEVELEZÉS.

Tekintetes szerkesztő ur!

Lapunk valamelyik számában olvastam az altiszti egyenruha és sapka diszéről, nevezetesen a selyem és ezüst zsinórról, hogy azok viselését a fellettes hatóság-

dokolással, hogy ez az egyenlőtlen megadóztatás lealázná a köztársaság női tagjait.

A köztársaságnak van hadserege is, három szakaszból áll, egy „ezredes“ parancsnoksága alatt. De csak a dobos visel egyenruhát.

Ennek a kitüntetésnek hiába keressük az okát.

Mr. George a köztársaság elnöke nagyon vallásos ember.

De egyuttal föltétlenül pártolja az államnak az egyháztól való elválasztását.

A köztársasági kormány tehát nem is törődik a vasárnapi iskola pénzügyeivel.

A polgárok maguk fedezik az oktatás költségeit és szorgalmasan eljárnak az iskolába, a fiuk ünneplő öltözetben, a leányok színes szalagokkal diszitett világos ruhában.

X. Y. Z.

gok tiltják. Nem azért, mert ilyeneket viselek, vagy viselni óhajtanék, hanem a közérdek szempontjából akarok erre nézve néhány megjegyzést tenni.

A Tiller Mór és Blum és társa egyenruha szállító czégek által időközönként kibocsátott árjegyzékeikben mindig ott találjuk az altisztek egyenruházati czikkei között az ezüst zsinoros zubbonyt és az ezüst zsinoros sapkát, nem különben az ezüst jelvényt és koronát, felmerül tehát önkénytelenül is a kérdés, vajjon az illető czégeknek van-e engedélye olyan árukat hirdetni, a melyek viselését nekünk a hatóságok tiltják, vagy ezt csak saját szakállukra, jó kedvből és az árjegyzéknek kiczifrázása végett teszik?

Ismerek kollegáim közt nem egy olyant, ki az első méter ezüst zsinór árát a gyomrától huzta el, csak hogy azt magának megszerezhesse s ezt természetesen csak az árjegyzékek nyomán tehette meg, hol világosan ki van írva a jelzett áru fölött, hogy „erdő altisztek és szolgáltnak zubbony erős posztóból, ezüst zsinórral, erdőőri sapka ezüst zsinórral“; ha már most az ilyen portékát magának megszerezte, akkor érkezik a központi hivatalból a szigorú rendelet, hogy az ezüst zsinoros zubbonyt vagy sapkát viselők első ízben 5 frt pénzbírsággal, másod ízben fegyelmi eljárás alá vonással lesznek sújtva.

Az erdészeti altiszt nem azért hozatja magának a sokkal drágább portékát, mert ezt neki a módja megengedi, hanem látja azokat a lenéző szempillantásokat, melyekkel őt ezüst zsinoros vasuti altisztek és pénzügyőrök lenézik s lelke mélyében fölháborodik a fölött, hogy hason — vagy talán alantasabb rangakkal szemben ilyen csekélység miatt van tekintélye kárára, megaláztatására a világ gunyjának van kitéve.

Én legalább meg vagyok arról győződve, hogy az az egy pár kincstári erdőőr, ki ilyen fényesebb egyenruhát szerez magának, azt nem hivalkodásból és hiuságból teszi, hanem inkább állásának a tisztességeért.

Azt hiszem, hogy éppen a felsőbb hatóságok hivatalása az lenne, hogy alantasaiknál az önértetet, a külső csinosság iránt való érzéket ébresztenék, nem pedig hogy azt elnyomni igyekezzenek.

Kartársi üdvözléssel

K. Gy.,
m. kir. erdőőr.

Különfélék.

Repülő gépek a huszadik században. Ily czim alatt közöl George Davidson a Saturday Reviewben rövid tanulmányt. Davidst Angliában jól ismerik s tudják róla hogy évek óta foglalkozik a mechanikai repülés problémájának gyakorlati megoldásával. Így tehát némi vigasztalást nyújt, ha ettől az embertől halljuk, hogy a most élő emberek közül a legtöbben meg fogják érni azt az időt, a mikor a léghajózás éppen olyan közlekedő eszköz lesz, a milyen ma a gőzhajó. vagy a vasut. Már

ma is vannak gépek, a melyek sulyukhoz viszonyítva nagyobb erőt tudnak kifejteni, mint a madár. Az ilyen gépek tehát repülni is tudnak; mihelyt erejüket a megfelelő irányban erre a célra fordítjuk, a hogyan ezt a madárnál látjuk. Csakhogy nem szabad arra az álláspontra helyezkednünk, hogy a problémát léghajóval vagy hajócsavarféle készülékkel megtudjuk oldani. A léggömb nem repül úgy, mint a madár, hanem azért röpköd, mert könnyebb a környékező levegőnél s ne várjuk, hogy a levegőn keresztül ugyanazokkal a gépekkel mehezzünk, a minőket a hajózás a vizen alkalmaz, mert a madár repülése nagyon eltér a hal uszásától. Davidson annyiban már megoldotta a föladatot, hogy megtalálta azt az irányt, a melyben a repülő gép erejét ki kell fejteni s már most csak arról van még szó, hogy az egyes géprészekhez a megfelelő alakot, az illő szerkezetet megtalálják. De ez már csak idő kérdése. El lehetünk tehát rá készülve, hogy néhány, mondjuk, husz év múlva már kormányozható léghajókon fogják az embereket az egyik helyről a másikra szállítani.

A japáni sajtó. Japán, mely a legutóbbi ötven év alatt lassankint belépett a civilizált államok sorába, ez alatt az újságírodalom és a politikai intézmények tekintetében is nagy átalakuláson ment keresztül. Japánban harminc évvel ezelőtt nem volt nemzeti sajtó. A japániak érdeklődése eleintén csupán arra szorítkozott, hogy megtudják: micsoda tulajdonképpen egy hirlap s csak lassankint fejlődött ki náluk az újdonság és a politikai körülmények iránt való érzék, úgy, hogy ma már mindenki olvassa újságját, a kocsis csak úgy, mint a szakácsné. Formóza szigetén, a melyet csak egy-két évvel ezelőtt csatoltak hozzá a japáni birodalomhoz, már két japáni újság jelenik meg. De azért szomorú valóság, hogy a japáni újság kiadóknak általában nincsen valami jó dolguk; alig akad egy-kettő, a ki vállalatán nyer valamit, legnagyobb része, úgy van vele, mint az „Erdészeti Ujság” kiadója.

A családi pörpatvar vége. Mojsze György gattajai lakos már régóta folytonos pörpatvarban élt a feleségével, a ki nem tudta elnézni, hogy az ura mindig részegen kerül haza. A minap annyira összekaptak, hogy Mojsze György dühében vasvillát ragadott s oldalba szurta vele az asszonyt, a ki reggelre meg is halt.

A katonatiszt kedvese. Prágából egy ifjú szép leány tragikus halálának híre érkezik. Rajongó szívvel szeretett egy fiatal katonatisztet, s a szerelme olyan volt, mint a hulló csillag. Ragyogó, álomszerű boldoság után kietlen, sötét kétségbeesést hagyott a szívében, mely elől a halálba menekült. Hermann Herminnek hívták, egy königrázi sekrestyés tizenhétosztendős leánya volt. Megismerkedett egy fiatal katonatiszttel, kit rövid időre Königráztbe helyeztek át gyakorlatra. Vakon szerette, nem gondolt a válásra, nem törődött azzal sem, mikor a fiatalember megmondta neki, hogy soha sem veheti nőül. Az utolsó két napra egészen oda költözött a kedvese lakására

s mikor ez utazni készült, kikísérte a vasúthoz. Beszélgettek egy ideig s valamivel a vonat indulása előtt elváltak. A katonatiszt felszállott, a leány pedig könyezve, ajkán az utolsó bucsucsókkal elindult a sínek mellett. Senki sem vette észre. Mikor az első őrházhoz ért, meghallotta a vonat robogását s egy kétségbeesett, hirtelen elhatározással a sínekre dobta magát. A következő pillanatban a vonat, mely kedvesét vitte el tőle, darabokra szakgatta testét.

Diamant Hajim családi öröme. Diamant Hajim kassai kereskedőt — mint onnét írják — nem mindennapi örömben reszesítette felesége. A napokban ugyanis hármasként szült, kik az anyával együtt a körülményekhez képest elég jól érzik magukat. Diamantné asszony már három ízben adott életet kettős ikreknek, úgy, hogy Diamant Hajim családja öt év alatt 9 gyermekkel szaporodott. Hajimot azonban felesége ezen legújabb sikere vegyes érzelmekre hangolta s nagyot sóhajtvá jelentette ki baráti körben:

Mi lesz velem, ha most háromszor hármasként, aztán háromszor négyesek, ötösök következnek?

Megtébolyodott a fia miatt. A Krassó-szörénymegyei Frankdorf községben kigyuladt Brebenár Vaszilie parasztgazdának a háza. Brebenár a tűz keletkezésekor a mezőn dolgozott s a lángok láttára ijedten szaladt háza felé, a hol egyedül hagyta hatusztendős fiát. A szerencsétlen apa már nem menthette meg gyermekét. Alig ért a házához, eléje hozták az üszkök közül fiának megszenesedett holttestét. Brebenárt annyira megzavarta ez a látvány, hogy megtébolyodott.

Az eltévedt lövés. Hajdu-Szoboszlón megrázó szerencsétlenség történt, a melynek áldozata Kis Károly földbirtokos fiatal, szép felesége. A fiatal asszony férjével együtt indult kocsin hazafelé. Utközben a férj leszállt a kocsiról s egy szomszédos tanyába ment, de a fegyverét a feleségének hagyta. Kisné nem vigyázott eléggé a töltött vadászfegyverre, a mely a kocsi oldalához ütődött s elsült. A golyó szívében találta a fiatal asszonyt, a ki holtan terült el. A szegény asszonyban Sziláyyi János hajdumegyei bizottsági tag leányát veszítette el.

Kivégzés a tengeren. Athénből jelentik: A Pireuszban horgonyzó I. Miklós cár nevét viselő orosz hadihajó fedélzetén tragikus jelenet folyt le. A hajó egyik matróza a minap föllázadt a katonai fegyelem ellen. Azonnal katonai bíróság elé állították, mely halálra ítélte. A hajó kivezett a nyit tengerre s ott megállott. A lázadót fölhozták börtönéből a fedélzetre és agyonlőtték.

Gyilkos vő. A zemplénmegyei Csicsóalja pusztán a múlt héten meggyilkolva találták Palyó János erdőőrt az erdő szélén levő lakásának udvarán. A vizsgálat kiderítette, hogy az erdőőrt veje, Baldovszky Mihály gyilkolta meg a ki már be ismerte tettét. Apósát éjjeli álmában karóval fejen ütötte s a ház mögül nézte, hogy

nem esett el még, hanem fölállott és járkálni kezdett; ekkor a karóval még egy csapást mért fejére, aztán megfojtotta. Alapos a gyanu, hogy a gyilkos tettét anyósával és feleségével való közös egyetértéssel követte el, mert ezek nem jöttek a meggyilkoltnak segítségére, habár a segélykiáltásokat még a szomszédok is hallották.

A kit kikerült a villám. Dr Kőhegyi Lajos szegedi kórházi orvos nagy veszedelemből menekült meg. Az orvos az északnémetországi Nordeiney tengeri fürdőben nyaral, a hol a napokban nagy vihar pusztított. A vihar idejében az orvos egy szállóban volt, a melynek terraszán beszélgetett a vendéglőssel. Mikor a zivatar elkezdődött, a terembe akart menni, de a vendéglős lebeszélte s még mosolyogva mondta, hogy az ilyesmit ő már megszokta. Egyszerre hatalmas csattanás hallatszott, a villám lecsapott a terraszra s a vendéglős holtan bukott a földre Kőhegyi elé. A szegedi orvos a rémes jelenet láttára elájult.

Nyolcvan öt éves menyasszony. Jajce községből, Boszniából érdekes nász hírért jelentik: Imbrinbegovics Szulejmán bég, ki most harminc éves fiatal ember, a minap nőül vette Hadzsi Omerbegovics Kulenovics asszonyt, ki most nyolcvanöt esztendő. A nyolcvanöt esztendő fiatal asszonynak azonban van egy tulajdonsága, mit mostanában nagyrabecsülnek a házassodó fiatalemberek: duggazdag. Az érdekes lakodalmon ott volt a környék apraja-nagyja.

Eltévedt golyó. A 68. gyalogezred minap Szolnok határában hadgyakorlatot tartott. Gyakorlat után a határban egy parasztembert találtak átlótt mellel, holtan, kiben a környékbeli lakosok Szabados Mátyás földművelőre ismertek. Az esetet följelentették a hadbírósnak, mely azonnal vizsgálatot indított, de eddig még nem sikerült a tettest kinyomozni.

Egy öreg honvéd levele a királyhoz. Érdekes felségfolyamodvány érkezett a napokban a kabinetirodába. László István „császári és királyi kiszolgált öreg vitéz” esedezik a „ legvallásosabb fejedelemhez”, hogy egyetlen fiát a „ Józsefet” engedje el a császár magától, mert különben nem lesz, a ki az őszi szántást otthon elvégezze, ő maga 66 éves beteges öreg honvéd lévén. László István fölemlíti levelében, hogy egy izben megmentette néhai Albrecht főherceget a haláltól, mentse hát meg ő felesége is „most az egyszer” az ő fiát. A folyamodást leküldték Szolnok vármegye főispánjához és az öreg honvéd fiát ki fogják engedni a katonaságtól.

Lenyelte a békát. Heidelbergből jelentik, hogy Neuenheimban több gyermek játék közben egy öt esztendő kis leánynak erőnek erejével kis békát dugott a szájába, a min azután jól mulattak. A kis leány azonban ijedtében lenyelte a békát. A szegény gyermeket azonnal kórházba kellett vinni.

Kolbász emberhusból. Chicagóból jelentik, hogy az ottani büntető törvényszék előtt borzalmas bűnügyet tárgyalnak, a melyben a vádlott egy Luetgert

Adolf nevű kolbászgyáros, a kit azért jelentettek fel, mert állítólag nejét megölte, holttestét darabokra vágta, a husát pedig a többi kolbásztöltelékbe keverte. Egy nála régebben alkalmazott gépész névleg Mader Károly igen terhelő vallomást tett. Mader azonban megszökött és pedig, — mint az államügyész nyíltan kijelentette, — a védelem megvesztegetése és rábeszélése következtében.

Az amerikai lelkész. Washintonból jelentik, hogy John Walstein az odavaló pap a napokban a szószelekről lelőtt a hívők tömege közé és egy három éves kis leányt halálosan megsebezett. Walstein igen indulatos ember és azok a kifakadásai, a melyekkel hívőit a pálinkaivás miatt illette, többeknek nem tetszettek. Ezek levelet irtak, a melyben kijelentették, amint Walstein a szószelekre lép, záptojásokkal fogadják. Ez annyira felbőszítette a tiszteletet, hogy pisztolyt vett magához. A templomban az egybegyűlteket megtámadták az amerikai lelkészt, mire ez önvédelemből elsütötte a pisztolyát. A lövés szerencsétlenségre talált.

Szétollózott házastársak. A IX kerületi kapitányság panaszfelvételi irodájába bekopogtatott Klein Athanáz, aki a hamisítatlan tejek egy részét szolgáltatta a fővárosi tejkereskedőknek, vagyis magyarul mondva: milimári és előadja a következő panaszát:

— Tekintetes kapitány ur, az asszonyomat panaszolom. Nagyon furcsát tett.

— Mit?

— Mindenestől elment; elvitte az ágyat, asztalt, kályhát, a legutolsó darabot is. Amint benyitok a szobámba, a kopasz négy falon kívül nem találok egyebet.

— Mikor egyesültek magok?

— Három év előtt a — fotográfusnál.

— Nem az anyakönyvvezető előtt?

— Nem. A mi keveset összekuporgattunk, avval elmentünk egy fényképészhez s ott kettesben levettük magunkat.

— Hát most mit kíván?

— Tessék elrendelni, hogy az asszony ollóza le fejemet. Nem akarok vele együtt maradni, még az arczképen sem.

Szerkesztői üzenetek.

Oláh János urnak, Sályi. Fiai biztosítására nézve legyen szives velem közölni ugy a maga, mint fiai életkorát egészen pontosan, mert csak ekkor adhatnék pontos felvilágosítást a fizetendő díjakra nézve. Esetleg forduljon Nagy-Váradon az illető társaság ügynökségéhez, mely szivesen ad mindenkire felvilágosítást. A társaság nevét lapunkban olvashatta s ezzel meg fogja ott találhatni, mert kétségtelen, hogy olyan nagy városban van ügynöksége.

Szeleczky András urnak, Sebesér. Előfizetése 1898. Junius 30-án jár le.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szeged

szab. chronometes és műcsin. földmívelő
a remontoir inga-órákhoz
stb. stb.

**ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölni.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmívelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujlag megbízott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő esasz. és kir. Fensége József Főherczeg udvari szállító
A földmívelés m. kir. Ministerium szállító.

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.